

10. SINIF

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

2. Ünite

1. Deli Dumrul kalktı, atına bindi; doğanını eline aldı, ardına düştü. Bir iki güvercin öldürdü. Döndü, evine gelirken Azrail, atının gözüne göründü. At ürktü. Deli Dumrul'u kaldırdı, yere vurdu. Kara başı bunaldı, darda kaldı. Ak göğsünün üzerine Azrail basıp kondu. Demin mırıldanıyordu, şimdi hırıldanmaya başladı.

Der:
Bre Azrail aman!
Tanrının birliğine yoktur güman.
Ben seni böyle bilmezdim.
Ne söyledim, bilmedim.
Beylikten usanmadım yiğitliğe doymadım.
Canımı alma Azrail, medet!

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) At, özgürlük ve sadakati temsil eder.
B) Beyler, olağanüstü özelliklere sahiptir.
C) Doğan, ölümsüz bir kuş olarak kabul edilir.
D) Toplum hayatında İslam inancının etkileri görülür.
E) Hayvancılık ve tarım, temel geçim kaynaklarıdır.

2. **Aşağıdakilerden hangisi ayraç içinde verilen özellikle ilişkilendirilemez?**

A) Yaylalar, ovada doğup büyüyen çocukların unutulmaz heyecan yaşadığı, delikanlılarının tükenmez özlem duyduğu, yetişkin insanların rahat ve huzur bulduğu yerlerdir. (Nesnel anlatım)
B) Yemeğin üstüne söylenen çaylar ve ustanın çaycının çırağıyla diyalogunun bambaşka güzellikte olduğunu söyledi. (Dolaylı anlatım)
C) Burası, bir terzi dükkânından çok belli müdavimleri olan, karınca kararınca görüş ve düşüncelerin açıklandığı nezih bir mekândır âdeta. (Öznel anlatım)
D) Güneş bütün işini gücünü bırakıp perdeye düşüyor, salkım söğüt kendi gölgesi kadar bir karanlık getirip bırakıyor. (Soyut anlatım)
E) Bir tren gelecek, trene bineceğim ve kendime gideceğim.'' diyerek ayrıldı yanımızdan. (Doğrudan anlatım)

3. İbni Sina; öğretmenin, çocuğu tanıması, onun kabiliyetlerini fark etmesi gerektiğini ileri sürmekle XVIII. yüzyıl eğitimcisi J. J. Rousseau'dan asırlar önce önemli bir pedagojik ilkeyi belirtmiştir.

Bu cümlede kaç fiilimsi kullanılmıştır?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

4. – Sevinçten, saadetten mahrum kadınlar Türk kadınları mı, dedi. Hayır, hayır! Türk kadınları asla sevinçten, saadetten mahrum değildiler. Sevinçten, saadetten mahrum olanlar sizsiniz. Siz büyükannelerinize benzemediniz. Ah, biz gençken ne kadar da mesuttuk! Bahar, şu arkamdaki bahar bizi sevinçten deli ederdi. Şimdi siz, bunları görmüyorsunuz ve hırçınlaşıyor, tahammül olunmaz bir varlık oluyorsunuz.

Genç kız gülümsedi. Büyükannesinin böyle hiddetli serzenişlerini her vakit dinler, bazen onunla tartışırdı.

Bu parçadaki çatışmanın aşağıdakilerin hangisinden kaynaklandığı söylenebilir?

A) Yalnızlık korkusundan
B) Karşılaşılan haksızlıklardan
C) Geçmişe duyulan özlemden
D) Bireylerdeki güven bunalımından
E) Kuşaklar arası düşünce farklılığından

5. Sultan Mehmene Banu, kız kardeşi için yaptırdığı köşkün süsleme işini meşhur bir nakkaş olan gencin birine verir. Genç, köşkte çalışırken Mehmene Banu'nun kız kardeşiyle karşılaşır. İki genç birbirlerine sevdalanır. Genç nakkaş, Sultan'dan kız kardeşini istetir. Sultan, kız kardeşini gence vermek istemez. Genci oyalamak için ona Elma Dağı'nı delip şehre su getirmesini şart koşar. Âşık genç, büyük bir gayretle dağları delmeye başlar. Mehmene Banu dağı delip şehre suyu getirmek üzere olan gence yaşlı dadısını göndererek kız kardeşinin öldüğü haberini ulaştırır. Bu acı haber üzerine genç, elinde tuttuğu külüngü havaya atar. Düşen külünk genç âşığın başına isabet eder ve genç, ölür. Onun bu acı haberini alan sevdiği kız, korku ve heyecanla olayın geçtiği kayalığa gelir. Onun acısına dayanamaz ve kendisi de orada can verir. Her iki sevgiliyi can verdikleri yerde yan yana gömerler.

Bu parçada sözü edilen halk hikâyesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kerem ile Aslı B) Ferhat ile Şirin C) Tahir ile Zühre D) Arzu ile Kamber E) Emrah ile Selvihan

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde hem isim-fiil hem de sıfat-fiil kullanılmıştır?**

A) Bilginin efendisi olmak için çalışkanlığın uşağı olmak istiyorum.
B) Dostunu kaybeden, servetini kaybedenden daha çok zarar etmiştir.
C) Alın terinden, göz nurundan nasibini almamış bir eser düşünemeyiz.
D) Çalışmanın zevkine varamayan insan, can sıkıntısından kurtulamaz.
E) O gün Atatürk'le - işini bitiren değil, işine başlayacak büyük liderle - buluştuk.

7. Yeni tuttuğu hizmetçi kadına dedi ki:

– Dilin Anadolu'ya benzemiyor. Rumelili misin sen?
– Erfiçe köylerindenim. Alnımın yazısı imiş, buralara düştüm.

Anlıyor ki vaktiyle sarışın imiş. Şimdi saçları küçük aktar dükkânı bebeklerinin ne kıla ne de ota benzeyen, dokunsanız hışırdayacağını sandığınız cansız, kuru, soluk rengini, şeklini almış. Gözleri eski şekerlenmiş şuruplar kadar donuk, fersiz, katı, suyu çekilmiş.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Karşılıklı konuşmaya yer verilmiştir.
B) III. kişili anlatım kullanılmıştır.
C) Dolaylı anlatıma başvurulmuştur.
D) Kişisel izlenimlerden yararlanılmıştır.
E) Öyküleyici anlatım biçimi kullanılmıştır.

8. – Nine senin evin yandı mı?
– Hey oğul, ben beş defa muhacir oldum, beş defa evim yandı. Ben Üsküp'ten beri beş defa düşman bandırasından (yabancı devlet bayrağı) bizim bayrağa kaçtım. Bunlardan, evvelisi gün, ümidi kesince bir tek oğlumu aldım; size, bizim bayrağa kaçtım.
– Bayrağımızı çok mu seversin nine?

Birdenbire buruşuk yüzü üzerinden bir gözyaşı seli aktı, kurumuş ellerini kaldırdı; ellerinde hayalî, aziz bir şeyi öptü.

– Sevmek ne demek oğul? Ben elli senedir onu kovalıyorum. Dünyada oğlumdan başka dikili bir ağacım kalmadı. Bayrağımız nereden çıktıysa ben de oradan çıktım.

Bu metnin teması aşağıdakilerden hangisidir?

A) Çaresizlik
B) Evlat sevgisi
C) Ölüm korkusu
D) Yaşama sevinci
E) Bağımsızlık duygusu

9. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna yanlış bir noktalama işareti konmuştur?**

A) Kır atın yanında duran ya huyundan ya suyundan…
B) Gideyim mi gitmeyeyim mi bilemedim?
C) Memlekette herkes bana şunu sordu:
D) Bilin ki bu insanlara boyun eğdiremeyeceksiniz!
E) At, adımına göre değil adamına göre yürür.

10. Keşişin evinden kaldıkları hana döndüklerinde sabaha yakındı. Kerem'e uyku haramdı. Başını yastığa koyar koymaz kendinden geçen Sofu bile uyuyamadı. İkisi de sabaha kadar yatakta döndü durdu. Er sabahta kalktılar. Fırından ekmek aldılar, yaşlı bir kadından peynir istediler, testilerine su doldurdular, keşişin ardından onlar da Erzurum'a doğru at sürdüler. Günler geceler yol aldıktan sonra uzaktan Ağrı Dağı'nı gördüler. Ağrı Dağı sanki anaç bir tavuk, öbür yerler onun ayaklarının altında dolaşan civcivlerdi. Dağın tepesi puslu değildi o gün. Karların üzerinde ak bir aydınlık... Dağ, çocukluğundan beri Kerem'de yalnızlığı çağrıştırırdı. Doruklar hep ulaşılmazdı. Ama herkeste doruklara çıkma umudu vardı. Oysa çıkılması ne kadar zorsa, inilmesi de zordu. Uzaktan ak bir aydınlık gibi görünen Ağrı Dağı'nın doruklarında kim bilir neler oluyordu? Dağ, uzaktan sessiz görünürdü; doruklarına varıldığında kar, boran, kamçı şaklaması gibi ses veren uğultulu rüzgârlar... Çok geçmedi, Ağrı Dağı'nın başını duman bürüdü. Dağ, tıpkı kendisi gibi, derdini içine gömen sessiz bir ozana benzedi.

Bir halk hikâyesinden alınan bu parça ile ilgili,

I. Öyküleyici anlatım ve ilahi bakış açısına yer verilmiştir.

II. "Han" mekânı, olayın modern zamandan uzak bir dönemde yaşandığını göstermektedir.

III. Olayın geçtiği zaman, belirgin bir biçimde sınırlandırılmıştır.

IV. "Dağ" mekânı ile olayın kahramanının karakteri arasında bir ilişki kurulmuştur.

yargılarından hangileri yanlıştır?

A) Yalnız I.   B) Yalnız II.   C) Yalnız III.   D) I ve II.   E) III ve IV.

11. Meğer bir gün Deli Dumrul'un köprüsünün yanında bir bölük oba konmuştu. O obada bir iyi güzel yiğit hasta düşmüştü. Allah'ın emriyle o yiğit öldü. Kimi oğul diye, kimi kardeş diye ağladı. O yiğit üzerine dehşetli kara feryat koptu. Ansızın Deli Dumrul dörtnala yetişti. Der:
"Ne ağlıyorsunuz, benim köprümün yanında bu gürültü nedir, niye feryat ediyorsunuz?" dedi.
Dediler:
"Hanım, bir güzel yiğidimiz öldü, ona ağlıyoruz." Deli Dumrul der:
"Bre yiğidinizi kim öldürdü?" Dediler:
"Vallahi bey yiğit, Allah Teâla'dan buyruk oldu, al kanatlı Azrail o yiğidin canını aldı."
Deli Dumrul:
"Bre Azrail dediğiniz ne kişidir ki adamın canını alıyor, yâ kadir Allah, birliğin varlığın hakkı için Azrail'i benim gözüme göster, savaşayım, çekişeyim, mücadele edeyim, güzel yiğidin canını kurtarayım, bir daha güzel yiğidin canını almasın." dedi. Çekildi döndü, Deli Dumrul evine geldi.

Bu parçadan yola çıkılarak Dede Korkut Hikâyeleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Diyalog tekniğiyle olaya hareketlilik kazandırılmıştır.
B) Atlı göçebe kültürünün etkisi devam etmektedir.
C) Olağanüstü olay ve varlıklara yer verilmiştir.
D) Oğuzların Müslüman olmayan komşularıyla savaşları anlatılmaktadır.
E) Olay çevresinde gelişen bir edebî metindir.

12. I. Buraya gelmeden evlerinin yakınındaki kütüphaneye uğramıştı.
II. Öbürü önce hiçbir şey anlamadı, yaptığı işe devam etti.
III. Daha önce de buraya gelmiş ve ona uğrayıp gitmişti.
IV. Ömrüm bu evi temizlemekle geçecek, bunu biliyorum.
V. Şiirimizin evrelerini izleyen bir okur kuşkusuz bu sonuca varır.

Numaralanmış cümlelerdeki fiilimsi türleri eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

13. Kamber artık Arzu'nun sevdasından dağlarda, köylerde gezer olur, gözü başka kimseleri görmez. Bir gün Arzu'nun ninesi bunların sevdasına engel olamayacağını anlayınca Arzu'ya der ki: "Arzu kızım, bugün Kamber'i yemeğe çağır ona bir yemek yedirelim ve sizin işinizi konuşalım." Aslında fikri Kamber'i zehirlemekmiş.Arzu sevinçle Kamber'e koşar ve der ki: "Kamber ağam, ninem seni bu akşam yemeğe çağırdı, nihayet gönlü seni sevdi." Eve gelir, nine çeşitli yemekler hazırlar. Köyde bir tanıdıklarının çırağı olan Arap, Arzu'nun evine girer. Arzu bu Arap ile ninenin konuşmalarını duvarın ardından dinler. Arap çok şiddetli bir zehir getirmiştir. Yemeklere bu zehir atılacak ve o gece Kamber zehirlenip öldürülecektir. Nine Arap'ı da kandırır, "Arzu'yu bu Kamber'den kurtaralım, sana vereyim" der. Akşam Kamber sevinçle Arzu'nun evine gelir ve bakar ki yemekler sofraya konmuş, envai çeşit hepsi birbirinden güzel ama Arzu bir kenarda surat asmış duruyor.

Kamber aşk dili ile Arzu'ya bir beyit atar:

Arzum yasa batmışsın
Kaşını gözünü çatmışsın
Sofraya teklif olmuyor Arzum
Sen sofraya yan bakmışsın.

Bu parçadan halk hikâyelerinin aşağıdaki özelliklerinden hangisi çıkarılamaz?

A) Aşk, kahramanlık gibi konular işlenir.
B) Nazım nesir karışıktır.
C) Kalıplaşmış ifadelere yer verilir.
D) Kahramanlar genellikle engellerle karşılaşırlar.
E) Anlatmaya bağlı edebî metinlerdir.

14. İstasyonda genç bir hamal, eşyanı alacak; sana birkaç defa, sesi işitmek için bir sözü tekrarlatacak.

Bu cümledeki fiilimsi türünün benzeri aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

A) Onun buraya gelişi herkesi şüphesiz heyecanlandırdı.
B) Tüm bunlar ona yaptığı projenin doğruluğunu gösterdi.
C) Sözlerine başlamadan önce salonu kısık gözlerle süzdü.
D) Selim Efendi, her şeyi düşünerek ve planlayarak yapar.
E) Bankta tek başına oturan ihtiyara doğru yürüdü.

15. Hazreti Ali, bunları söyledikten sonra az önce yere diktiği sancağı eline alarak Düldül'ü hendeğe doğru sürdü. At, bu geniş hendeği hiç zorluk çekmeden atlayarak bir sıçrayışta karşı tarafa geçivermişti. Ondan, böyle bir hareket beklemeyen Hayber savaşçıları, hemen saldırıya geçtiler. Ali'nin üzerine oklar, taşlar, tutuşturulmuş yağlı bez parçaları fırlatmaya başladılar. Fakat çok yetenekli bir savaş atı olan Düldül, kahraman sahibini bu tehlikeli silahlara hedef olmaktan kurtararak yoluna devam ediyordu. Yahudilerin korkusu ve telaşı iyice artmıştı.

Bu metnin anlatıcısı ve bakış açısıyla ilgili

I. İlahi bakış açısı tercih edilerek detaylı bir anlatım olanağı elde edilmiştir.
II. Üçüncü kişiye dayalı anlatımla metne tarafsızlık kazandırılmıştır.
III. Bakış açısıyla okur, olay örgüsüne tamamen dâhil edilmiştir.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) I, II ve III.

16. Mustafa dışarı sır sızdırmıyordu ama üzüntüden de eriyordu. Koca öküzün önüne ambarı dökseler tüketecekti, iştihasında kusur yoktu, o çalışmak istemiyordu, buna azmetmişti. "Ambarımı kül edecek, nasıl deflesek be?" diye Mustafa ara sıra, ahıra uğradıkça, yarı karanlık içinde, gözleri şimşek çakarak haykırıyordu. Aç bırakmak da işine gelmiyordu. Hayvan büsbütün zayıf düşecek, büsbütün ahıra bağlanacaktı.

Bu metin aşağıdaki edebî dönemlerin hangisine aittir?

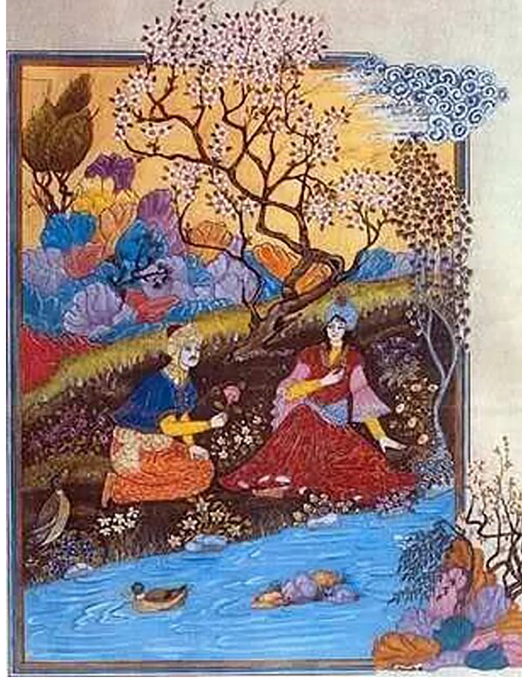
A) Sözlü Dönem B) Servetifünun Dönemi C) Yazılı Dönem D) İslami Dönem E) Millî Edebiyat Dönemi

17. Boynu uzun büyük cins at ver bu oğlana
Biner olsun hünerlidir
Ağıllardan on bin koyun ver bu oğlana
Etlik olsun hünerlidir
Develerden kızıl deve ver bu oğlana
Yük taşıyıcısı olsun hünerlidir
Altın başlı otağ ver bu oğlana
Gölge olsun erdemlidir
Omuzu kuşlu cübbe elbise ver bu oğlana
Giyer olsun hünerlidir

Dede Korkut Hikâyeleri'nden alınan bu metne göre, aşağıdakilerden hangisi Boğaç Han'ın özelliklerinden biri <u>değildir</u>?

A) Faziletli B) Merhametli C) Lider D) Yetenekli E) Yiğit

18.

Bu görsel, tema bakımından aşağıdaki şiirlerden hangisi ile ilişkilendirilebilir?

A) Keldi esin esneyü
Kadka tükel osnayu
Kirdi bodun kasnayu
Kara bulıt kükreşür

B) Zühre yazdı gözyaşıyla nameyi
Hak kaldırsın ara yerde uğruyu
Kıyamette ya o beni ben onu
Söylen Han Tahir'e helal eylesin.

C) Mecaz boldı dostluk hakikat kanı
Minger dosta biri bulunmaz köni
Öküşrek kişining içi gadr erür

D) İnsân-ı kâmil ki dirler
Mustafa'dur Murtazâ'dur.
Dahi kim vardur cihânda
Ben gayrı insân bilmezem.

E) Estergon Kal'ası su başı durak
Kemirir içimi bir sinsi firak
Gönül yâr peşinde yâr ondan ırak
Akma Tuna akma ben bir dertliyim
Yâr peşinde koşar kara bahtlıyım.

19. I. Padişahın hikmeti gör neyledi
II. Kendi de hazırdı orda heybetle
III. Toprakla sudan yaratıp bir cisim
IV. Ateş, su, toprak ve yele söyledi
V. Getirdi toprağı çekip besmele
VI. Verdi bu cisme Âdem diye isim

Mesnevi nazım şeklinin özellikleri ve konu bütünlüğü düşünüldüğünde bu dizelerin doğru sıralanışı aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

A) II, IV, I, III, V ve VI.
B) V, III, II, VI, I ve IV.
C) I, IV, V, II, III ve VI.
D) III, VI, II, IV, I ve V.
E) IV, II, III, I, VI ve V.

20. Ahmet Mithat Efendi'nin - - - - adlı eserini hikâye türünün hazırlayıcısı olarak kabul edebiliriz. Modern Türk hikâyesi ise - - - - adlı eser ile başlar. Kitap bir mukaddime ile altı hikâye, bir mensure ve bir tercümeden oluşur. - - - - yazdığı hikâyeler kadar seçtiği isimle de farklılığı ortaya koyar. İlk örnek olma özelliği kazanan bu hikâyelerde, kendi kaygıları, kendi özlemleri, kendi problemleri içinde yaşayan küçük insanları, başkalarınca küçük ama kendilerince büyük dünyalarında yakalamayı başarmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

A) Taaşşuk-ı Talat ve Fıtnat, Yüksek Ökçeler, Ömer Seyfettin
B) Letâif-i Rivâyât, Küçük Şeyler, Samipaşazâde Sezai
C) Felâtun Bey ile Râkım Efendi, Sergüzeşt, Şemsettin Sami
D) Karabibik, Araba Sevdası, Recaizâde Mahmut Ekrem
E) İntibah, Rumûzu'l-Edep, Halit Ziya Uşaklıgil

21. Şimdi <u>kırılamaz</u> (I) rekorunu düşünüyordu. <u>Ulaşılabilecek</u> (II) son hız! Bir martı saatte iki yüz on dört mil hız yapıyordu. Bu, martı sürüsünün <u>tarihinde görülmüş</u> (III) şey değildi, bu bir atılımdı. Tek başına çalışmalar <u>yaptığı</u> (IV) alana geri dönerek sekiz yüz fit yükseklikten dalış yaparken yüksek hızda nasıl <u>dönülebileceğini</u> (V) de öğrenmeye koyuldu.

Bu parçadaki numaralanmış sıfat-fillerin hangisi adlaşmıştır?

A) I.
B) II.
C) III.
D) IV.
E) V.

22. İyice soğudu hava ( ) Çıplak Dağ'da ince bir kar örtüsü ( ) Doğuda, Hamamlı köyünün arkasındaki yüksek tepelerde ( ) Fakat batıda Küçük Süphan ve özellikle kuzeybatı tepeleri hepten beyaz ( ) Karın kasabaya inmesi gün meselesi ( )

Parantezlerle belirtilen yerlere sırasıyla hangi noktalama işaretleri getirilmelidir?

A) (.) (…) (…) (.) (.)
B) (.) (…) (.) (!) (.)
C) (:) (.) (…) (.) (!)
D) (…) (...) (.) (.) (.)
E) (…) (.) (.) (…) (!)

23. Aşağıda parantezle belirtilen yerlerden hangisine diğerlerinden farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

A) Saf şiir anlayışında dil, titizlikle işlenmiş ( ) etkili söyleyiş önem kazanmıştır.
B) Tören 17.30'da ( ) hükûmet daireleri kapandıktan sonra başlayacaktır.
C) Zindana atılan mahkûmlar gibi titreşerek ( ) haykırarak geri geri kaçmaya uğraşıyorduk.
D) Sabahtan beri bekliyorum ( ) ne gelen var ne giden.
E) Heyecandan bağırmak ( ) kahkahalar atmak istiyorum.

24.

I. Bağın ortasındaki yıkık kulübenin kapısız girişinden bir ihtiyar çıktı. Saçı sakalı bembeyazdı. Kamburunu düzeltmek istiyormuş gibi gerindi. Elleri, ayakları titriyordu. Gök kadar boş, gök kadar sakin duran denize baktı, baktı.

II. Duvarın dibindeki taş yığınlarına çöktü. Başını ellerinin arasına aldı. Sırtında yırtık bir çuval vardı. Çıplak ayakları topraktan yoğrulmuş gibiydi. Zayıf kolları kirli tunç rengindeydi. Yine başını kaldırdı. Gökle denizin birleştiği dumandan çizgiye dikkatle baktı,

III. Bu, her gece uykusunda onu kurtarmak için birçok geminin pupa yelken geldiğini gören zavallı eski bir Türk forsasıydı. Tutsak olalı kırk yılı geçmişti. Otuz yaşında, dinç, levent, güçlü bir kahramanken Malta korsanlarının eline düşmüştü.

IV. Yirmi yıl onların kadırgalarında kürek çekti. Yirmi yıl iki zincirle iki ayağından rutubetli bir geminin dibine bağlanmış yaşadı. Yirmi yılın yazları, kışları, rüzgârları, fırtınaları, güneşleri onun vücudunu eritemedi.

V. Elli yaşına gelince, korsanlar onu, "Artık iyi kürek çekemez!" diye bir adada satmışlardı. Efendisi bir çiftçiydi. On yıl kuru ekmekle onun yanında çalıştı. Tanrı'ya şükrediyordu. Çünkü artık bacaklarından mıhlı değildi.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde hikâye kişisinin fiziksel betimlemesine yer verilmiştir?

A) I, II ve III.
B) I, II ve IV.
C) I, III ve IV.
D) II, III ve IV.
E) III, IV ve V.

25. Yirmi yaşında ya vardım, ya yoktum. Küçücük köpeğim Koton'la İzmir'in ikinci sınıf otellerinden birinde oturuyordum. Bir gün karşımdaki odaya, iri mavi gözlü, Rose Mayer adında, sarı saçlı bir Fransız kızı geldi. Kederli olduğu yüzünden belli idi. Otelciye kim olduğunu sordum.
– Paris'ten bir doktora âşık olmuş, peşine takılmış, doktorun ailesi kabul etmemiş, kovmuşlar. Zavallı şimdi memleketine dönmek için vapur bekliyor, dedi.
Rose ile merdivenlerde, koridorlarda karşı karşıya geldikçe birbirimize dikkatli bakmaya… Sonra "bonjur, bonsuvar" demeye başladık. Nihayet bir hafta içinde dost olduk. Bir ay geçmeden anlaştık. Evlendik. Rose, gerçekten sokağı, gezmeyi hiç sevmiyordu. Sabahtan akşama kadar evin işleriyle uğraşıyor, durmak, dinlenmek bilmez bir hırsla her tarafı, her şeyi yıkıyordu. O, ben, köpeğim, üçümüz de günde üç defa banyo ediyorduk. Geceleri Paris Kahvesi'ne veya sinemaya giderdik. Dönüşte Rose, yorgun argın, ayakkabılarımızın altını çamaşır sulu suyla siler, Koton'un ayaklarını yıkamakla kalmaz, bazı geceler zavallı hayvancağızı tepeden tırnağa gıcır gıcır sabunlardı.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Yaşanması mümkün olan bir olay anlatılmıştır.
B) Çağrışımlarla yüklü ağır bir dili vardır.
C) Kahraman anlatıcı bakış açısı kullanılmıştır.
D) Merak ögesi ön planda tutulmuştur.
E) Kadın kahramanın fiziksel ve ruhsal portresine yer verilmiştir.

26. Bir sabah gayet erken uyanarak kendi âleminde bir kahvaltı etmek için küçük odasına çekildiği zaman, sokakta birtakım çocukların ağladığını işiterek pencereden dışarı baktı.

Bu cümlede geçen fiilimsilerle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Uyanarak, sıfat-fiil; çekildiği, zarf-fiil; kahvaltı etmek, isim-fiil
B) Uyanarak, zarf-fiil; çekildiği, sıfat-fiil; kahvaltı etmek, isim-fiil
C) Uyanarak, isim-fiil; çekildiği, zarf-fiil; kahvaltı etmek, sıfat-fiil
D) Uyanarak, zarf-fiil; çekildiği, isim-fiil; kahvaltı etmek, zarf-fiil
E) Uyanarak, isim-fiil; çekildiği, sıfat-fiil; kahvaltı etmek, isim-fiil

27. Dar kapısından başka aydınlık girecek hiçbir yeri olmayan dükkânında tek başına, gece gündüz kıvılcımlar saçarak çalışan Koca Ali, tıpkı kafese konmuş terbiyeli bir arslanı andırıyordu. Uzun boylu, iri pençeli, kalın pazılı, geniş omuzlu bir pehlivandı. On yıldır bu karanlık in içinde ham demirden dövdüğü kılıç ve namluları tüm Anadolu'da, tüm Rumeli'de sınır boylarında büyük bir ün kazanmıştı. Yanına çırak almaz, kimseyle çok konuşmaz, dükkânından dışarı çıkmaz, durmadan uğraşırdı. Bekârdı. Hısımı, akrabası yoktu. Kentin yabancısıydı. Kılıçtan, demirden, çelikten, ateşten başka söz bilmez, pazarlığa girişmez, müşterileri ne verirse alırdı. Yalnız savaş zamanları ocağını söndürür, dükkânının kapısını kilitler, kaybolur, savaştan sonra ortaya çıkardı. Kentte onunla ilgili birçok hikâye söylenirdi. Ama kimdi? Nereliydi? Nereden gelmişti? Bunları bilen yoktu. Halk onu seviyordu. Kentte böyle tanınmış bir ustanın bulunması herkes için ayrı bir övünç kaynağıydı.

Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Betimlemelere sıkça başvurulmuştur.
B) İlahi bakış açısıyla yazılmıştır.
C) Merak unsuru ikinci plandadır.
D) Koca Ali'nin kişisel portresine yer verilmiştir.
E) Yer ve zaman ögeleri bellidir.

28. “Paskal’ın dilini çıkarması yok mu? İnsan buna gülmekten bayılır!” diyordu. Zaten bunu orada küçük iskemlelerin üzerine oturanların ekserisi tasdik etmişti. Oyuncuların yanındaki locada, o masum, o çocukça gülüşleri hayatın acılarına teselli olabilecek genç kızlardan biri, tam bir coşku ve sevinçle kanatlarını sallayarak uçuşan kuşlar gibi, o küçücük pembe dudaklarının üzerinde nurani bir tebessüm olduğu hâlde, ellerini birbirine çırparak Paskal’ı alkışlıyordu. “Eftalya” ismindeki, yirmi yaşında, bu genç kız ihtiyar validesiyle hemen her hafta bu locaya geliyordu. Validesi: ‘Kızım burada çok mu eğleniyorsun?’ diye sorduğu vakit; Eftalya, Paskal’ı ölen sevgili köpeğine benzettiğini ve bazen de onun hareketlerinin ve tavrının, bir kere görüp de pek hoşuna giden bir maymunu andırdığını söylerdi. O gün ise beyaz ketenler, sihrî tebessümler içinde bulunan bu genç kız, o gürültüler arasında, bir hayvan kadar sevimli bulduğu ve beğendiği oyuncuya, locadan çiçek atıyordu. Birkaç dakika sonra oyuncu, tiyatrosunun iç tarafındaki toprağın üzerine oturarak, hâlâ güldürdüğü adamların kahkahaları devam ederken içini çeke çeke ağlıyordu. Bu zavallı Paskal, o güzel Eftalya’yı seviyordu, bu kusurlu vücut, o kusursuz varlığa âşık olmuştu!

Bu parçada işlenen çatışma aşağıdakilerden hangisidir?

A) Güzel - çirkin B) Zengin - fakir C) Genç - yaşlı D) Aşk - nefret E) Sevinç - keder

29. Ervâh ki tuhfe-i Hudâ’dır
Hâk-i reh-i şâh-ı enbiyâdır.

Cibril nevâline haberci,
Mikâil anın vekil-i harcı

Kur’ân o Resûl’i kıldı tavsîf
Ahlâk-ı azîmin etdi ta’rîf.

(Allah’ın hediyesi olan ruhlar, peygamberler şahının yolunda topraktır. Cebrail ona verilen ihsanın habercisi, Mikail onun kahyasıdır. Onun temiz varlığı Levlak ile vasıflandırılmış. Kuran Resul’un vasıflarını ve büyük ahlakını tarif etmiştir.)

Yukarıdaki dizelerde mesnevi nazım biçiminin

I. Dinî-tasavvufi konular ele alınır.
II. Her beyit kendi arasında kafiyelidir.
III. Aruz ölçüsünün kısa kalıpları kullanılır.
IV. Olay çevresinde gelişen metinlerdir.

özelliklerinden hangileri <u>yoktur</u>?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız IV. D) I ve III. E) III ve IV.